

Voorstellen aanvullende klimaatmaatregelen 'tien voor tien'

Prinsjesdag 2022

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) doet tien voorstellen die goed zijn voor tien procent CO₂-reductie.

De vooruitblik op de Klimaat- en Energieverkenning van PBL laat zien dat er een gat zit van 12 tot 36 Mton reductie tussen het wettelijk doel uit het regeerakkoord van 55% CO₂-reductie in 2030 en het tot dusverre uitgestippelde beleid. Bij de streefdoelstelling van 60% kan dat gat oplopen tot zelfs 48 Mton. De al eerder voorgenomen kabinetsmaatregelen die nog niet zijn doorgerekend, zullen een slechts een deel van dit gat dichten. De meer normerende nieuwe maatregelen die het Kabinet voorstelt ter compensatie van het intrekken van de productiebeperking van de kolencentrales zijn dus zeer welkom en verdienen snelle en goede uitwerking met de juiste randvoorwaarden. Maar ook daarmee is de kans groot dat nog extra maatregelen nodig zijn om het reductiedoel te halen.

De NVDE heeft voor de verschillende sectoren tien aanvullende en nieuwe beleidsvoorstellen op een rij gezet die voor pakweg 10% extra CO₂-reductie richting 2030 zorgen. Elke maatregel levert minstens 1 megaton reductie op, in totaal gaat het om zo'n 24 Mton. Zonder deze 'megatonners' blijven de kabinetsdoelen buiten bereik. Een algemene succesvoorwaarde is een ingrijpend pakket voor uitbreiding van het elektriciteitsnet en slim en flexibel gebruik daarvan.

Mobiliteit 4 Mton extra reductie

1. We stellen voor om een verplichting in te stellen voor bedrijven, die zorgt dat vanaf 2025 alle nieuwe ‘zakelijke auto’s nulmissie (elektrisch of waterstof) zijn. Dat levert in 2030 [bijna 2 Mton reductie](#) op en geeft vóór 2030 nog een ruim aanbod aan tweedehands elektrische auto’s voor particulieren.
2. Geef aanvullend een nieuwe impuls aan de vergroening van de mobiliteitsbelastingen. Bijvoorbeeld door de fiscale voordelen voor elektrisch rijden en laden te handhaven. En door de kilometerheffing eerder in te voeren en deze onderscheid te laten maken naar de CO₂-uitstoot van voertuigen. Stimuleer zo schone auto’s én modal shift, bijvoorbeeld naar het OV. Ook dit kan in 2030 tegen de 2 Mton CO₂-reductie geven.

Elektriciteit 6 Mton extra reductie

3. Haal het plafond op de groei van zon en wind op land van tafel. Maak nieuwe afspraken met gemeenten en provincies over extra groei. De plannen tot nu toe bieden ruimte voor meer productie, goed voor 1 Mton extra CO₂-reductie. Om deze plannen mogelijk te maken moet wel fundamenteel anders met de elektriciteitsnetten en met energieopslag worden omgegaan, zie de concrete aanbevelingen in de [Quickscan van Netbeheer Nederland](#). Bovendien moet er na 2025 een nieuw beleidsinstrument komen om investeringen in hernieuwbare opwek rendabel te houden.
4. Stel de subsidieregeling SDE++ open voor regelbare CO₂-vrije elektriciteitsproductie, bijvoorbeeld inzet van waterstof in gascentrales, om ook in periodes zonder zon en wind CO₂-vrije stroom te kunnen opwekken. Een snelle groei van deze ombouw kan zorgen voor 5 Mton extra CO₂-reductie, in samenhang met uitwerking van het kabinetsvoorstel voor normering van de CO₂-intensiteit voor elektriciteit.

Gebouwde Omgeving 3 Mton reductie

5. Iedere gebouweigenaar moet aan de slag kunnen met besparing:
  - Overheden gaan eerst zichzelf handhaven bij de energienorm voor gebouwen die in 2023 ingaat, veel overheidsgebouwen voldoen nog niet aan de duurzaamheidsnormen;
  - Differentieer de leenruimte in hypotheekleningen naar de (integrale) energiestaat van de woning: zo kunnen huishoudens meer lenen wanneer ze dat geld gebruiken voor het verduurzamen van hun woning.
  - Zorg dat de ISDE-subsidiepot altijd voldoende gevuld is, handhaaf gunstige leenvoorwaarden en voer een vorm van gebouwgebonden financiering in. Zo is duurzaam wonen betaalbaar en blijven terugverdiendtijden van duurzame investeringen gunstig.In totaal valt hier zeker nog een Mton CO₂-reductie te behalen.

6. Maak een plan om uiterlijk deze winter bij een half miljoen huishoudens en MKB-bedrijven fixbrigades en/of energiecoaches langs te sturen om simpele maatregelen te nemen voor energiebesparing. Zorg dat er voldoende financiering is voor bottom-up initiatieven en neem organisatorische en juridische obstakels weg. Het CO₂-effect hiervan is relatief beperkt (enkele tienden Mton), maar het is essentieel om huishoudens te helpen met het betaalbaar houden van hun energierekening;
7. Verdubbel het budget voor duurzame warmtebronnen in warmtenetten en laat moderne, schone systemen op biomassa weer toe tot SDE++-subsidie. Doe dit in combinatie met een actieplan met de sector dat zorgt dat projecten sneller gerealiseerd worden. [Eerder hebben we al ingeschat](#) dat hier ~2 Mton mee kan worden behaald.

Industrie 11 Mton reductie

8. Verbreed de aangekondigde norm voor elektrische boilers naar elektrische warmtepompen. Zorg dat bedrijven dit financieel mee kunnen maken door adequate ondersteuning via SDE++ of een Contract for Difference, en via de maatwerkafspraken. Zo valt al gauw 2 Mton te winnen.
9. Scherp daarnaast de energiebesparingsplicht, die wijzigt in een verduurzamingsplicht, stevig aan. [Eerder hebben we al laten inschatten](#) dat dit 4 Mton CO₂-emissie kan reduceren.
10. Maak serieus werk van de realisatie van tenminste 8 GW productiecapaciteit van groene waterstof; goeddeels op land maar deels ook op zee. Door een samenhangende aanpak met bijvoorbeeld locatiebeleid, een helder stimuleringskader en een voortvarende ontwikkeling van infrastructuur. Dat kan zo'n 5 Mton CO₂-emissie besparen.

Wanneer de volledige Klimaat- en Energie Verkenning van het PBL is verschenen, zal de NVDE een uitgebreidere uitwerking van aanvullende maatregelen presenteren.